

DRAUGAS
VIENATINIS TAUTINIS IR
TIKYBINIS MINTIES LIE-
TUVIŲ DIENRASTIS AME-
RIKOJE.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
THE MOST INFLUENTIAL
LITHUANIAN CATHOLIC
DAILY IN AMERICA

"Drangas" 2334 So. Oakley Avenue, Chicago, Illinois
No. 198. 3c A COPY ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1914, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879
Telefonas: Canal 7790
3c A COPY METAL-VOL

KINAI NUGALI JAPONUS ŠANGHAJUJE

**Tarptautinė srity netvarka;
paleista tūkstančiai kalinių**
50,000 JAPONŲ KARIŲ PRISIŪSTA
IŠ JAPONIJOS

ŠANGHAJUS, rugp. 22. — kalinių — žmogžudžių, gro-
šio miesto kai kurios sritys bėję, narkotikų prekybininkų
pakeistos griuvėsiais, kitas gi ir kitų. Ramiuosius gyvento-
gaisrai naikina. Kova nenu-
tarukiamą. Kai kur kinai sta-
padarys daug žalos. Bet tai
ėiai nugali japonus. Prisiūsta
japonų kariuomenė negauna
žudikų siuntimą.

progos apieisti laivų ir pra-
dėti puolimo prieš kinus.
Kinų lakūnai su bombomis
sugriovė japonų Towayoko
viešbutį palei Boone plentą.
Sakoma, puolimo laiku japo-
nų karininkų gausinga grupė
šiamie viešbutyje turėjo susi-
rinkimą. Daugumas jų žuvo,
arba sužeista.

Tarptautinėje srityje siaučia
Kinijos centro vyriausybė
dar neapleidus Nankingo. Ji
praneša, kad Šanghajuje ir
apylinkėse iki šiandien nu-
mušta 46 japoniški lėktuvai,
ir paleisti laisvėn apie 7,000
tarp jų 30 bombonešių.

Sustreikavo lenkų valstiečiai, kovoja su kariuomene

VARSUVA, rugp. 22. — Kai
kuriose Lenkijos dalyse valstiečiai
sukėlė streiką, atsise-
kė sūsių į miestus pieną, dar-
žoves ir visokius valgomus
produktus.

Susiorganizavę valstiečiai
pradėjo pulti nesusiorganiza-
vusių, kurie neklausė išpėji-
mų ir sūntė į miestus valgo-
mus produktus. Streikininkai
puolė streiklaučius. Kai kur
pasireiškė riaušės.

Kur policija nepajėgė valstiečių
numalšinti, ten pasiū-
ta kariuomenė. Manino mies-

NĖ VIENA ŠALIS NEPRISI- PAŽISTA KALTA

ŠANGHAJUS, rugp. 22. —
J. Valstybių autoritetai tiria,
kuri šalis yra kalta už šo-
vinio paleidimą į amerikoniš-
ką karo laivą Augusta.

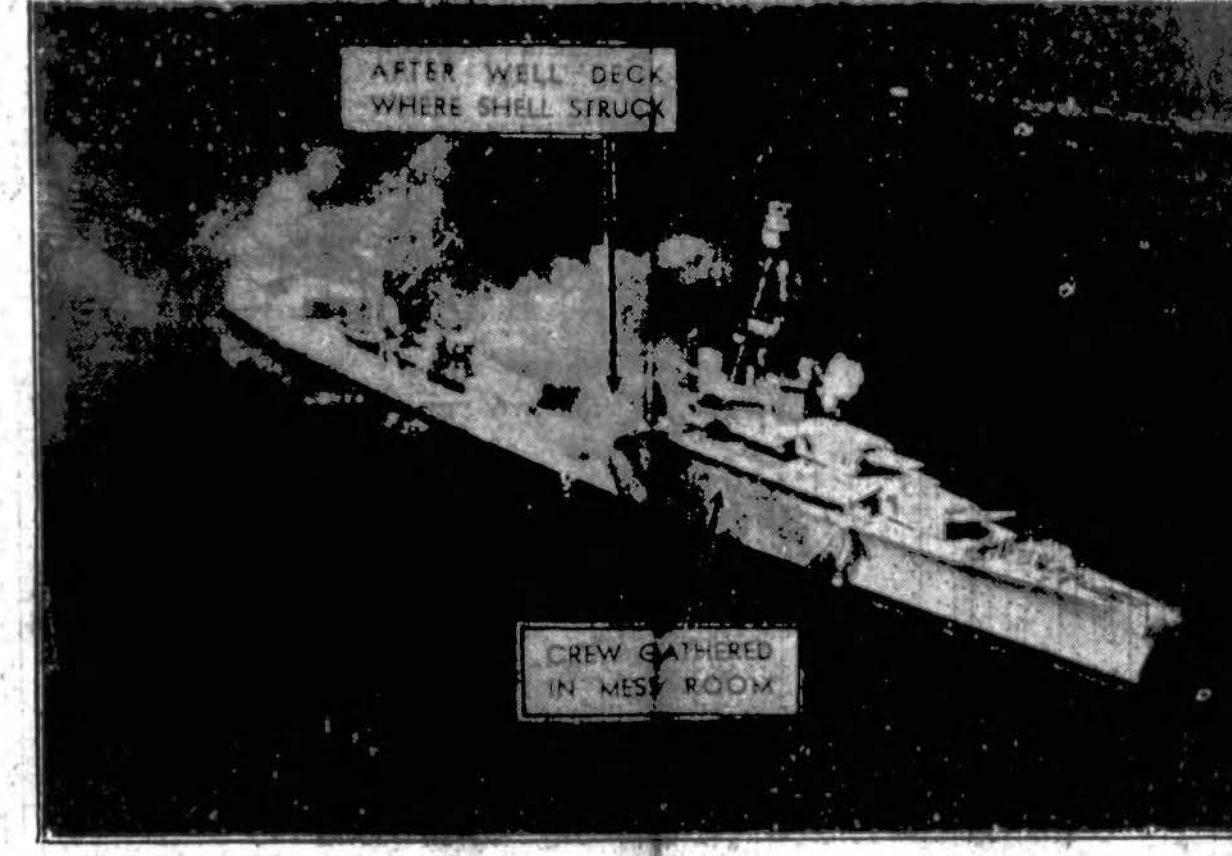
Kaip žinoma, kliudytų į lai-
vą šovinių vienas jūrininkas
užmuštas ir 18 sužeista. Iš
sužeistųjų keli vargiai išgys.

ORAS

CHICAGO SRITIS. — De-
besuota, šilčiau.
Saulė teka 6:07, leidžiasi
7:39.

Jau atspausdinti "Drau-
go" pūkiko tiketai. Galite
juos įsigyti "Draugo"
redakcijoje arba nuo "Drau-
go" išnešiotojų.
Su šiais tiketais galite
jeiti į daržą ir dar galite
laimėti vieną iš šimto gra-
žių dovanų.

J. VALSTYBIŲ VĖLIAVINIS LAIVAS

Šis laivas yra kruizeris Augusta. Jis yra Šanghajaus upėje. Anadien jį pakliudė vienas, nežinia kurios šalies, šovinyš. Vienas jūrininkas žuvo ir 18 sužeista. Sakoma, kad tai buvus orinė bomba. Japonai ir kinai išsiginia kaltės. (Adme Photo.)

Nacionalistai artinasi prie Santandero miesto ribų

HENDAYE, Prancūzija, dienų paimti Santanderą.
rugp. 22. — Žiniomis iš šiau-
Nepaprastai kalnuotos apy-
linkės trukdo nacionalistų vei-
linkės trukdo nacionalistų vei-
kiamą. Turi būti naudojamos
nepaprastos pastangos paimti
radikalų pozicijas kalvų ir
kalvų viršūnėse ir pašalčia.
Radikalų milicininkai niekur
neparodo stipraus atsparumo.
Jie be kariškų pratimų, ne-
turi pakankamai reikalingų
ginklų. Kovoja be mažiausios
vilties, vadų įsakomi nepasi-
duoti iki pat galo.

Iš vakarų ir rytų galingos
nacionalistų kolonijos ver-
žiasi priekyn ir už poros pa-
rų atsidurs šalia Santandero
ribų.
Iš Salamankos praneša, kad
gen. Franco tikisi už penkių

ARKIVYSKUPAS APLAN- KĖ KATALIKUS RAIS- TUOSE

MANILA, Filipinų Salos.
— Manilos arkivyskupas M.
J. O'Dougherty neseniai leido
į tolimuosius raistus. Aplan-
tris katalikų kaimus, kur dau-
geliui suteikė Sutvirtinimo sa-
kramentą. Senovės bažnyčių
griuvėsiuose Mišias laikė.

Vietos gyventojai nepapras-
tai iškilmingai ir džiaugsmingai
pasitiko ganytoją.

63 VIENUOLĖMS PRIPA- ZINTI BAKALAUURATAI

ADRIAN, Mich. — Šv. Do-
miniko 63 vienuolės seserys
Šv. Juozapo kolegijoje lanky-
damos vasarinę mokyklą at-
siekė bakalaurų laipsnius, ku-
riuos joms išdalijo apaštališ-
kas delegatas, J.E. arkivysku-
pas A. G. Cicognani.

JAPONAMS NESISEKA PAIMTI NANKOWO PEREJĄ

NANKOWAS, rugp. 22. —
Japonų kariuomenės trys divi-
zijos antroji savaitė grumia-
si su kinais už Nankowo perė-
ją ir tik vieną ketvirtąją da-
lį paėmė. Japonai prieš ki-
nus naudoja sunkiąją artileri-
ją ir orines bombas. Bet ne-

100 JEZUITŲ NUZUDYTA ISPANijoje

VATIKANAS. — Dienraš-
tis Osservatore Romano iške-
lia aikštėn, kad Ispanijos radi-
kalai 100 jezuitų nužudė.

Nužudyta: 23 Barcelonoje, 19
Madrیده, 22 Valencijoje, 4
Tarragonoje, 6 Tortose, o kiti
Santandere.

NACIONALIS EUCHA- RISTINIS KONGRESAS

BUENOS AIRES. — Para-
gvajuje įvyko nacionalis Eucha-
ristinis kongresas. Prieš
kongreso uždarymą kardino-
las legatas laikė iškilmingas
pontifikalines Mišias.

ITALAI LAIMEJO LEKTU- VŲ LENKTYNĖSE

PARYŽIUS, rugp. 22. —
Įvyko tarptautinės lėktuvų
lenktynės tarp Damasko ir
Paryžiaus. Visas tris pirma-
siaš vietas laimėjo italai la-
kūnai.

KALAKUTAI ŠIMET BUS PIGESNI

CUERO, Tex., rugp. 22. —
Praneša, kad šimet bus dang-
kalakutų prianginta ir jų kai-
nos bus žemos.

Sveikiname A.L.R.K. Federacijos 26
Kongresą ir linkime ko geriausios kloties
svarstymuose Bažnyčios ir Tautos labui

UŽDARYTA J. V. KON- GRESO SESIJA

Demokratų vadai pareiškia buvus istorinė sesija

WASHINGTON, rugp. 22.
— Vakar vakarą uždaryta
75-ojo kongreso pirmoji sesi-
ja, kuri posėdžiavo apie 8 mė-
nesius. Atstovai išvažinėjo a-
tostogauti. Jei nepasitaikys
kokių nors svarbių reikalų,
antroji sesija susirinks tik a-
teinančių metų pradžią. Pri-
reikus, prezidentas gali prieš
tai sušaukti specialę sesiją.
Kol kas tas nenumatyta.

Prieš uždarysiant demokra-
tų vadai pažymėjo, kad ši se-
sija buvus istoriška. Sako, ji
daug kovojo prieš užsienio
ir naminius priešus. Ir laimė-
jusi.

Salies administracijos prie-
šininkai yra kitokios nuomo-
nės. Jie sako, kad uždaryta
sesija buvusi viena triukšmin-
giausių ir maža darbo a-
kusi. Kone visi svarbesni
prezidento sumanymai nei-
pažinti, o pripažintieji iški-
pti.
Priešininkai nurodo, kad
per 8 mėnesius iš 96 sena-
rių posėdžiavo daugiausia
o iš žemesniųjų
mų 435 atstovų vos 330.
Yra teisybė, kad darbi-
kų reikalais kongreso se-
nieko nandingo neatliko.
Prieš pat uždarysiant se-
senatoriai karčiais žodžiai
sibarė ir sukėlė daug nera-
lingo triukšmo — vieni
kaltino neveikimu, kiti
statymu. Kas ypatingai
kad barėsi ne respublikonai
demokratais, bet patys vie-
demokratai.

AUŠROS VARTŲ PAVEIK- SLAI PLAČIAI PASKLIDO

KAUNAS. — Vilniaus Ge-
ležinio Fondo išleista Aušros
Vartų paveikslų pirmoji laida
jau išsibaigė. Tačiau komite-
tas kasdien gauna daugybę
laiškų, kuriais prašoma atsien-
ti po keliolika paveikslų ek-
zempliorių. Prašytojų komite-
tas tuo tarpu patenkinti nega-
li, tačiau norėdamas, kad pa-
veikslas ko plačiausiai sklėtų
visoje Lietuvoje ir lietuvių iš-
eivijoje, neseniai įvykusiame
posėdyje nutarė išleisti antra-
ją laidą.

Paveikslai jau pradėdami
spausdinti. Dalis bus išleista
tokiame pat krediniame gu-
frotame popieriuje, kaip ir
pirmosios laidos, ir kainuos 1
lt., dalis bus atspausdinta ki-
tokiame geresnės rūšies po-
piuriuje ir kainuos šiek tiek
brangiau.
Pastarosios rūšies popieriu-
je spausdinti paveikslai bus
daugiausia skiriami lietuvių iš-
eivijai, nes ir svetur gyvenan-
tieji lietuviai ir jų organizaci-
jos iš spaudos sužinoję apie
išleistus pirmojo Vilniaus mė-
nesio progą Aušros Vartų
Dievo Motinos paveikslus, pra-
šo jiems atsisiųsti.

Daugiausia laiškų komitetas
gauna iš J. Amerikos Valsty-
bių, ypač iš A.L.R.K. federa-
cijos skyrių, kurie paskutinio
ju laiku Vilniaus Geležiniam
Fondui yra nemaža atsuntę
aukų.
Antroji Aušros Vartų Dievo
Motinos paveikslų laida bus
atspausdinta rugsėjo mėnesį.

ATSTOVAS ISPEIKĖ SA- VO ŠALIES RADIKALĄ

MEXICO CITY. — Čili
respublikos kongreso sociali-
tas atstovas M. E. Hubner vi-
ši Meksikoje ir svečiuojasi pa-
nacionalės revoliucinės part-
jos vadus.
Hubner paskelbė keletą m-
demokratiškų pareiškimų ap-
Čili. Šios respublikos ambas-
dorius Meksikai viešai išpėli-
minėtą radikalą dėl skelbiam-
nesąmonių.

Spalių devintąją, prisimena-
Vilniaus pagrobimo smurt-
bus gera progą šį paveikslą
sigyti visiems, kurie jo da-
neturi.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday... SUBSCRIPTIONS: One Year - \$6.00; Six Months - \$3.50; Three Months - \$2.00; One Month - 75c.

Advertising in "DRAUGAS" brings best results. Advertising rates on application. "DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago

"DRAUGAS"

Išleina kasdien, išskyrus sekmadienius. Bendradarbiaus ir korespondentams rašyti negrąžina, nei neprašoma tai padaryti ir neprišūniamas tam tikslui padėti tenkiu. Redakcija pasiliko sau teisę trumpinti visus prisiųstus raštus ir ypač korespondencijas sulg savo nuostora.

Kaip Elgtūs Kiniečiai, Jei Juos Užkariautų Japonai

Tas klausimas jau siek tiek aiškus. Aiškus dėl to, kad japonai jau kelinti metai, kai valdo Mančukuo, kur apskaičiuojama, kad esama arti 30 milijonų kiniečių.

Kiniečiai prisitaikė prie užkariautojų ypač štai dėlko. Prieš japonų atėjimą toje teritorijoje siautė apie 300,000 banditų.

Dabar buvusioj netvarkingoj Mandžurijoje yra tvarka ir kraštas po truputį progresuoja. Jei iš ten dabar japonai pasitrauktų, tai grįžtų senoviška tvarka.

Dabar apie pačią Kiniją. Per šimtmečius tas kraštas neturėjo tvarkingos valdžios. Kiniečiai apsisprato su tuo. Kiniečiai neturi vadų, kuriais galėtų pasitikėti.

Kiniečiai, tai yra plačiosios masės, visai nepaiso, kas juos užvaldys — europiečiai ar japonai. Savieji lupikai jiems yra per šimtmečius įgrise.

Iš to aišku, kodėl japonai drįsta lysti Kiniją. Jie žino, kad ras tik nedidelį pasipriešinimą. O toliau, japonai žino, kad užkariautas žemes jiems bus lengva valdyti — kiniečiai jiems nesipriešins, o gal dar labiau patiks, negu savieji lupikai.

Tai va, kame kiniečių tautos tragedija.

Rytoj Prasideda Federacijos Kongresas

Rytoj, rugp. 24 d. toli nuo Chicagos nedideliame mieste Lawrence, Mass., kur lietuviams klebonauja uolus, vaišingas ir veiklus klebonas kun. P. Juras, prasidės A. L. B. K. Federacijos 26-tas Kongresas.

Šių metų Federacijos kongresą pajavirina ir suklomina aukštas iš Lietuvos svečias Jo Ekscelencija vyskupas - koadjutorius Mečislovas Reinys. Jo ten dalyvavimas kongreso svarbą didžiai pakelia ir jį suįdomina.

Mūsų Federacijos kongresai visada prikaitytini prie svarbiausiųjų metų įvykių Amerikos lietuvių išsivijoj. Federacija yra centras, apie kurį sukasi katalikiškoji akcija.

Federacijos stovi mūsų dvasiškų ir kultūriškų turtų sargyboje.

Tad kam rūpi išsivijoti kultūrinis, jos medžiaginis kilmis, lai prisideda prie Federacijos stiprinimo.

Gerų Išradimų Blogos Pasekmės

Dabar kaitriose, šutinančiose rugpiūčio mėnesio dienose lengva įvertinti namų vėdinimo būdus. Tuos vėdinimo būdus ypatingai panaudoja teatrai. Tuo būdu teatrai vilioja kostumerius.

Bet ar iš to gero neišeina ir blogo? Šiose kaitriose dienose didmiesčiuose tūkstančiai žmonių serga slogomis. Jei jie pa-

tyrinės, tai neretai prisimins, kad slogas pagavo teatre, kur džiaugėsi atvėdintu oru. Slogos pagaunamos dėl staigaus atsivėdinimo. Kas sukaitęs įsmunka į vėsus tenat, tai nepasijunta, kai per staiga atvėsta. Tada slogos ir paėmampa žmogų.

Automobilius yra kitas geras išradimas. O kiek blogo iš jo pareina? Kiek žmonių per jį be laiko galų gauna, kiek sveikatos netenka? To negana. Dabar kaitriomis dienomis žmonės išėina į gatvę pasivaikštinti, arba sėdi prie savo namų. Jie mano alsuoja tyra orą. Iš kur čia gali būti tyras, kad automobiliai užia vienas po kitam. Žmonės alsuoja ne tyra orą, o priklus, nuodingus gazolino dūmus, kuriuos paleidžia užiantieji automobiliai.

Ne visi pagerinimai ir išradimai yra be, neigiamų pusių.

Sovietų Laikraštinkai Lietuvoj

Šio mėnesio pradžioje Lietuvą aplankė pustuzinis Sovietų Rusijos laikraštinkų. Juos priėmė ir vaišino Lietuvos laikraštinkai. Sovietų laikraštinkų tarpe buvo redaktoriai žymiausių sovietų laikraščių — "Pravda", "Izvestija", "Krasnaja Zvezda" ir kt.

Pakraipos atžvilgiu šie svečiai iš Sovietų Rusijos skiriasi nuo lietuvių, kuriuos jie lankė. Bet išanksto galima sakyti, kad jie nei ištolo nepasielgs taip, kaip Italijos fašistų laikraštinkas, kurs Lietuvoj buvo svetingai priimtas, bet grįžęs Italijon fašistiskame laikraštyje pažeminančiai ir paniekinančiai parašė apie Lietuvą ir lietuvius.

Vyriausybės Skolos Vis Didėja

Dėdė Samas brenda vis į didesnes skolas. Dabar skolos jau peršoko per 37 bilijonus dolerių.

Atsimenant tą, kad krašto padėtis gerėja, tai skolų didėjimas rodo neturėtų banguinti. Gerai stovinčiam kreditoriui kreditas, reikalui esant, didinamas. Bet iš kitos pusės, krašto gerovei augant, reikėtų tvarkytis taip, kad skolas sumažinti. Juk, kas būtų, jei dėl kokių nors nepamatyty priežasčių užėitų nauja depresija. Skolose patenkendusiai vyriausybei būtų neįmanoma vesti sėkmingą kovą prieš naują depresiją.

Negrai ir Komunizmas

Yra pastebėta, kad negrai komunizmu siek tiek susižavi. Katalikų misijonieriai, kurie darbuojasi negrų tarpe, patyrė tą, kad negrams patinka skelbiamoji komunistų brolybė. O šita dorybė misijonierių skelbiamą nuo pat krikščionybės pradžios. Katalikų Bažnyčia plečia savo darbotę negrų tarpe, kad parodyti, jog krikščioniška brolybė yra daug pilnesnė ir tobulesnė, negu komunistų skelbiamoji.

Bovelnos užderėjo perdaug

Šiemet Amerikoj bovelnos bus perdaug. Jos kainos gali pulti. Jei ištikro kainos pulytų, tai tarp bovelnos augintojų atsirastų depresijos laikų stovyje. Kad to nebūtų, Washingtono vyriausybė planuoja kitais metais bovelnos plantacijas sumažinti. Vėl šnekama apie dovanas už neauginimą.

Po bovelnos gali sekti kviečiai, paskui kiaušės ir tt. Ar vėl reikėtų eiti prie visos ūkio gamybos aprūbežavimo? Šis kelias jau išbandytas ir matėme kas buvo. Tai nebuvo pasidžiaugtinas kelias. Daug geriau būtų rūpintis ne gamybos aprūbežavimu, o pagamintų gėrybių distribucija ir sunaudojimu. Reikėtų varytis, kad ko didžiausias žmonių skaičius galėtų socialiai pavalgyti, žmonėkai apsiręngti ir žmoniškose namuose gyventi. Tada viršprodukcija bovelnos, kviečių, kiaušių ir kitokių gėrybių nevargintų galvų nei fermeriams, nei vyriausybei.

Politika — tai biznis

Harry G. Colmery, Amerikos Legiono viršininkas, pareiškė: "Politika Amerikoj, kuri turėtų būt visų pilietinė pareiga, patapo bizniu, kurį veda tam tikros rūšies biznierių delto, kad vidutiniškas pilietis per savo nerangumą ir apatiją neina savo pareigų."

Lietuvos senovės paminklai

Šimet Lietuvoje ypatingai tose jau buvo baigtas imti smarkiai vyksta senovės paminklų tyrimas, kurį atlieka Vytauto Didžiojo Muziejaus priešistorinis skyrius.

Lietuvos priešistorė dar nėra kaip reikiant ištirta. Nedaug teturime sistemingai ištirtų priešistorinių vietų, nors įvairių radinių apėčiai aptinkama visame krašte. Ligi šiol jau žinoma daugybė priešistorinių piliakalnių, kapinynų, sodybų ir kt. vietų. Tačiau paskutiniu metu suintensyvėjęs žemės ūkiui, pagyvėjęs krašto statybai, tiesiant naujus plentus, vieškelius, statant trobesius ir kitus žemės darbus atliekant, susiduriama su vis naujomis, lig šiol nežinomomis priešistorinėmis vietomis.

Vytauto Didžiojo muzejus šimet kaip tik ir buvo nusistatę ištirti tokias ardomas priešistorines vietas. Muziejus jau yra ištyręs šias ardomas senovės vietas: 1) Purvinų km., Ankštadvario valsė., Trakų apskr.; 2) Eigulių II km., Pažaislio valsė., Kauno apskr.; 3) Urniešių km., Dotnuvos valsė. Kėdainių apskr.; 4) Poškaičių km., Betygalos valsė. Raseinių apskr.; 5) Seredžiūnų miest., Kauno apskr.; ir 6) Paviekių km., Padubysio valsė., Šiaulių apskr.

Purvinų XI-XIV amžiaus kapinynas

Savanorio-kūrėjo Jackas Kundrotas sklųpė beariant, žemės paviršiuje nuolatos būdavo susiduriama su įvairiais radiniais. Kad beariant nebūtų suardytas kapinynas, buvo nusistatyta kapinyno dalį ištirti.

Betyrinėjant kapinyną buvo surasta daugybė puodų šukių, nuo ugnies laužo susiliejęs žalvarinių antkaklių fragmentų, geležinių peilių, iedlagalių, įvairių apkalų ir kt. Kartu su šiais išmėtytais radiniais aptikta anglių ir degintų kauly liekanų, tik, dėja, visi šie radiniai jau gulėjo ne savo pirmykštėje vietoje, bet beariant buvo išardyti, išmėtyti. Tuo būdu Purvinų km. jau susidurta su suardytu kapinynu. Sprendžiant iš kasinėjimo kai kurių duomenų tenka manyti, kad čia mirusieji būdavo deginami su visais priedais, o degintų kėnų likučiai, sudegę kaulai, anglys, apdegę geležies dirbiniai ir nuo laužo ugnies susilieję žalvario papuošalai būdavo supilami į gražiai ornamentuotas molines urnas. Purvinų km. kapinyno radiniai savo formomis yra labai įdomūs ir kalba apie gražią XI-XIV amžiaus medžiaginę šio Lietuvos krašto kultūrą.

Eigulių II km.

Priešistorinis kapinynas pirmą kartą buvo užtiktas 1935 m. birželio mėn. pradžioje, pradėjus imti žvyrių ūkininko Juozo Gudžinsko sklype. Beimant žvyrių buvo pradėtas ardyti kapinynas, todėl pagal žvyrduobes 1935 m. birželio 13-19 d. buvo atlikti kasinėjimai ir iš viso buvo ištirta 13 kapų.

Seredžiūnų kapinynas

Jau buvo tyrinėtas 1936 m. birželio ir liepos mėn. Šis kapinynas buvo taip pat užtiktas beimant smėlį keliams taisyti. Praeitais metais čia buvo ištirta tik maža kapinyno dalis ir ištirtos dalies buvo liešta toliau imti smėlį, bet šimet beimant smėlį vėl rasta kapų, todėl teko kapinyną galutinai ištirti ir jį likviduoti. Iš viso Seredžiūne buvo ištirta 44 kapai, iš jų 200 kapų 1936 m. Čia susidurta su ypatingai radiniais turtingu kapinynu. Mirusieji, kaip ir Eigulių kapinyne, būdavo laidojami nevienodo gilumo duobėse, taip pat ir įvairiomis kryptimis. Tuo tarpu kai Eigulių kapinyne pastebėta nežymių karsto buvimo pėdsakų, Seredžiūnų kapinyne susidurta su dvejopu laidojimo būdu: vieni mirusieji būdavo laidojami lentiniuose kaistuose, kiti išskaptuotame iš medžio liemens karste, lyg lovyje. Karstų liekanų, aišku, jau nebuvo išlikę, tik tamsios karsto kontūro linijos šviesiame smėlyje aiškiai išsiskyrė ir buvo galima nustatyti karsto tipą. Be to, vietomis aptikta kapo duobės dugne taisyklingai sudėtų akmenų grupės.

Šiame kapinyne vyrų kapai taip pat išsiskyrė ginklais, nors nestigo ir papuošalų, pav. fibulų, apyrankių ir net antkaklių. Moterų kapai buvo itin gausūs įvairiais papuošalais. Kartais viename kape susidurta net su aštuoniomis žalvarinėmis apyrankėmis, o kalia puosė net penkios eilės įvairiaspalvių stiklinių, smaliūnų ir gintaro karolių. Paviekių kapinyne Susidurta su įdomiu laidojimo būdu. Mirusieji buvo laidojami pilkapiuose, apdėtuose akmenų vainiku. Pilkapių liekanų jau mažai berasta, bet užtat akmenų vainikai vietomis dar buvo rasti išlikę nepaliesi. Tokio akmens vainiko viduryje, visai negiliai žemėje, buvo surasta labai blogai išlikusių keletų liekanų. Tačiau kapai pasižymi įdomiais radiniais. Čia surasta žalvarinių antkaklių trimitiniais galais, konusiniais galais, smarkiais profiliuotų fibulų, masyviųjų žalvarinių, papuoštų akučių ornamentu,

Laimina. J. E. Mečislovas Reinys, D. D., Vilkaviškio vyskupas koadjutorius, laimina žmones Šv. Jurgio parapijos bažnyčioj per pontifikalines mišias rugp. 11 d. Šale jo su prelatas M. Krušas. Kairėj klūpo kun. A. Linkus, o dešinė — kun. J. Paškauskas. Pontifikalinės šv. mišios buvo laikomos Lietuvos krikšto 550 sukakčiai paminėti. (Kliše Chicago Evening American, dėka S. Piežos).

Kaimas Statosi Bažnyčia

SKARDUPIAI, Marijampolės apskr. — Skardupių kaimas, būdamas toli nuo savo parapijos — Marijampolės — bažnyčios pavasario ir rudens metu pabiurus keliams sunkiai galėdavo ją pasiekti, todėl norėjo bažnyčią turėti savo kaime. Šimet šio kaimo ūkininkai galutinai nutarė bažnyčią statyti. Bažnyčia — statyti

Knyga Kaip Rašyti

Novelistė Margaret Widdomer parašė, o Farrar ir Rinehart firma išleido knygą kaip rašyti (How to write). Knygoje yra daug praktiškų nurodymų ir paaiškinimų, kaip rašyti paprastu būdu. Knygos kaina \$2.00.

Ištikimas prietelis, tai tikras Dievybės paveikslas — Napoleonas.

Rinktinės Mintys Kiekvienai Dienai

vertė Kun. Ant. M. Karužiškis Rugpiūčio 23-čia Diena "Didelis yra pelnas maldingumas, sujungtas su pasitenkinimu". — 1 Timot. VI, 6. Nei joks žmogus negali pasakyti ar jis turtingas ar beurtis pasižiūrėjęs į savo atskaitų knygą. Tai širdis kas padaro žmogų turtingu. Džiaugkis dabartimi, nežūrint kuo ji būtų, ir nesirūpink ateitimi; nes jei atkelsi savo koją nuo dabartinės stovinės, ir iškiši ją į rytojaus atsitikimą, būsi neramiame padėjime; tai it atsisakymas numalšinti savo troškulio išbaimės kad norėsi gerti sekančią dieną. Jei rytoj tau

pristigtų, tavo liudėsis ateis gana į laiką, nors tu jo nepaskubinsi; tegul tavo vargas vilkina iki jo paties dienos ateis. Džiaugkis šios dienos palaiminimais, jei Dievas jus atsiunčia, o jos negerumus panešk kantriai ir meliai, nes ši yra mūsų diena. Mes esame mirę vakarykštieji dieni ir dar negimę rytojai. Pasitenkinusi siela yra didžiausias palaiminimas kuriuo žmogus gali džiaugtis šiame pasaulyje. — T. L. Hayes ir I. W. Saggy.

Nelieka mums nei vietos nei laiko; mūsų šalis randasi kiekviename klimate; mes galime būti ramūs ir luosi nuo rūpesties kuriame nors krašte, kadangi Dievas ten randasi. Vietos beieškant arba bevengiant, siela neranda laimungumo nei vienoje; bet turint mūsų Dievą už vadą mūsų kelyje, lygus yra džiaugsmas eiti arba pasilikti. — P. G. Guyon.

Mažųjų Skaitytojų Skyrius

MAŽAS KANKINYS

“Sakyk: Nereikia Dievo!”
 “Pagarbintės Dievas! Tegyvuoja Kristus Karalius!”
 širdingai šaukė mažas berniukas, kurį Ispanijos bedieviai buvo nutvėrę.

Užimant Baeros miestelį, Ispanijos radikalai daug žmonių paėmė į nelaisvę ir tarp jų mažą, apie 14 metų berniuką. Jo kišenėje jie rado rožančių, prie marškinėlių prisegtus medaliukėlius. Tuos jie nutraukė ir sumindžiojo. Jie liepia jam sakyti, kad nereikia Dievo, o jis Dievą gambina.

Vienas kareivis peiliu nupiovė jam ausi ir liepė jam sakyti: “Nereikia Dievo!” O jis atsakė: “Tegul bus pagarbintas Kristus Dievas!”

Kareiviai jam nupiovė kitą ausį, išlupo akis, sumušė ir prisparė, paliko jį gatvėje pusgyvį.

Vėliau geri žmonės paėmė kankinį į savo namus. Dar prieš mirtį jis jiems galėjo visą atpasakoti.

Prieš tokį mirtį, mes lenkiamo galvas.

T. (“D-kas”)

TIKĖJIMO PAVYZDYS

Vieno Meksikos miesto katalikai labai norėjo turėti švenčiausį Sakramentą Dievo Kūno šventėje. Bet nėra kunigo. Valdžia neleisdžia kunigams laikyti pamaldų, dalyti Sakramentų. O žmonės nori turėti gyvą Jėzų savo tarpe. Ką jie padarė?

Dievo Kūno šventės rytu jie susirinko į bažnyčią. Išrinko vieną nekaltą vaikutį, visą jį baltai aprėdė, keturi vyrai, apsiginklavę, paėmė jį į automobilių ir parvažiavo į Jungtinių Valstijų pusę. Kunigas įdėjęs švenčiausį Sakramentą į auksinį indelį padavė vaikučiui.

Sugrįžę į savo kraštą jie rado bažnyčią prisigrūdusią žmonių. Altorius buvo gražiai gėlėmis papuoštas. Vaikutis padėjo švenčiausį Sakramentą ant altoriaus, o žmonės suklaupę giedojo šventas giesmes ir garbino Dievą per visą dieną. Vėlai vakare vaikutis su palydovais sugrąžino Jėzų kunigui į rankas.

T. (“D-kas”)

KAS JIE TOKI?

Nagi, klausykite! Tai tie, kurie per dienų dienas nieko nedirba, sėdi sau rankas į pašones sunėrę, pešasi su visais vaikais ar slankioja iš kampo į kampa, pilnas kišenės visokių niekų prisikrovę.

To paties plauko tvėrinėliai yra ir tie, kurie rytais ligi pusryčių lovoj vartos; vargais, negalais atsikėlę ilgnai žiovuoja ir neprisitaiko nosį į šaltą vandenį pavilginti; o kad žmoniškai nusipraustų — mama su rykšte turi šalia stovėti.

Taigi, vis dar iš tų pačių — kurie per dienas tik savo daiktų palovėj ar knygų užstalėj ieško ir visur pavėluoja. Daug šneka, mažai dirba, pamokų neišmoksta. Kieno batai seniai valyti iš tolo baltuoja, skvernai plevėsuoja — mat, nėra laiko užsisiegoti; kepurė — varnų pralesta.

Sitie tai už visus mikliausi

MAŽOJI MAMYTĖ

Rožytė, nedidutė, silpnutė dešimties metų mergytė, visą dieną dirba. Mamytė mirė; palikusi ją vyriausiąją, ir mažytė — sesutė ir broliuką. Rožytė savo lėles atidavė mažajai sesutei, o pati, kai kada nuo darbo atsitraukdama, “Šaltinėli” jiems paskaitydavo. Vakaraus sukalbėdavo su mažytėmis poterėlius, juos suguldavo ir dainele ir pasakėle migdydavo. Mažytėi savo Rožytė labai mylėjo, visados jos klausė ir niekad jos nepykino. Kartą broliukas

— greitai kaip apatinė girnų pusė, kai tėvai, mokytojai, kiti vyresnieji ar namiškiai prašo greit ką atnešti ar kur nubėgti, Jų nuolatinė pasaka: ar jau nebuvo galima ką kitą pasiūsti, vis man ir man...

Ar tai darbtūs, malonūs, klusnūs, tvarkingi vaikai?

B. R.

sunkiai sirgo. Kaimynai patarė ligonį į ligoninę atiduoti, bet Rožytė nenorėjo klausyti. Dieną naktį prie ligonio būdavo ir ligonį kaip gydytojai liepė slaugė. Tylu buvo namuose. Rudis ir tas nelojo, kad ligoninui nepakenktų.

Pagaliau po ilgų dienų broliuko sveikata pagerėjo. Koks džiaugsmas! Mažytė sesutė ligoninui visus žaislus į lovą atšinešė, o rudis linksmi šokinėjo. Labiausiai džiaugėsi Rožytė. Vakare, kai ji atsėdėjo šalia ligonio, tas apėmęs jos kaklą karštai bučiavo, sakydamas: “Tu mano mamyte brangioli!”

Tai buvo Rožytei maloniausia padėka. Sulietuvino A.

Kas?

Kas gi padės man išbristi, Iš vargelių okeano, Jei ne Tu savo malone? O Dievuli brangus mano?!

Tik Tavėje turiu viltį, Tavę vieno tik šaukiuosi, Nes tik Tu mane vargšienį Nuramins ir paguosi.

Ad. Keraitis.

GRANATAS, OBELIS IR VASOKLIS

Granato vaismedis ir obelis susiginėjo kartą dėl savo vaisių gerumo. Žinoma, ir

vienas ir kitas gyrė savo. Besiginėdami pradėjo net rėkauti, ko nesusimūšė. Tai matydamas vasoklis iškišo iš tvoros begėdiškai savo galvą ir tātė:

— Girdit, mano prieteliai, užteks: nesibarkime!

JUST KIDS—The Toll of Friendship.

By Ad Carter

FACTS YOU NEVER KNEW!!!

By H. T. Elmo

VARLIUKĖS NUOTYKIAI

Kar-kur-kar-kur girdėti po balas ir pievas gražiais pavasario vakarais. Tai varliukės seimuoj, savo vargus — bėdas pasakoja, nevidoną garnijų, kuris po balas su savo baisiu snapu rija.

Štai viena varliukė kitai pasakoja savo praeities įvykius. Paklauskite ir mes jos šnekos, gal ką įdomaus išgirsime.

Esu gimusi baloje. Kartu su šimtais mano draugų, vieną gražią pavasario dieną, išvydome šį pasaulį. Iš pradžių buvau visai nepanaši į užaugusią tikrą varlę. Buvau su žiaunomis ir ilga uodega. Kojų dar nė ženklo nebuvo matyti. Kaimo vaikai mus vadino buožgalvėmis. Po kiek laiko pasirodė pora užpakalinių kojūkių, uodega ėmė mažėti. Netrukus užaugo ir pryšakinės kojelės, uodega visai sutrumpėjo. Greit augau, ir dariausi kaskartas panašesnė į suaugusią varlę.

Nė nejutau, kaip visai pradingo žiaunos ir uodega. Gražiomis dienomis su savo draugėmis džiaugiausi, šokinėjau, narsčiau ir supausi balos bangėse. Orui atvėsus, sėdėjau kur po lapais ir ilsėjaisi. Mūsų eiles labai retino žuvis, įvairūs paukščiai, o ypač garniai ir antys. Jie negailėstinčiai, kur tik sutikdami, mus gaudė, žudė ir rijo. Išlikusios gyvos džiaugėmės šilta vasara, gaudėme uodus ir kitus mažus vabalukus. Nė nepajutau kaip atslinko ruduo. Oras darėsi šaltas ir maistas mažėjo. Pagaliau pradėjo rodytis ir sniego. Jaučiau kad visos mano kūnas stingsta, kojos sunku valdyti. Sukaupusi pasuktines jėgas, susiradau baloje vietą, kur buvo daug, jau nušalusiu žolių ir prinęsta nu-

kritusių medžių lapų, įsikasiau po jais į dumblą ir užmigau. Kiek laiko miegojau nė aš pati nežinau, tik pajutau kartą savyje lyg silpną gyvybę veikimą. Emiau judintis ir su dideliu vargu išropojau ant kranto. Saulutė dar maža kildė, vietomis matės sniego. Kiek pasigėrėjusi gamta vėl įsikasiau į dumblą.

Pamiegojusi dar kiek laiko visa sutvirtėjau, ir išlindusi vėl emiau gyventi paprastu varlės gyvenimu. Dabar esu jau suaugusi varlė ir persikėliau į kitą balą gyventi, nors dažnai atšokuju gimtinėn su jaunomis varliukėmis pažaisti.

St. Lapelis.

Myliu

Myliu tėvą ir motutę,
 Myliu brolius, seseles,
 Myliu Lietuvos gamtužę —
 Laukus, pievas, girteles.
 Myliu pilį Gedimino,
 Myliu brolius pavergtus,
 Kurie kenčia nuo grobuonių
 Persekioj mus žiuriai,
 Myliu aš brangią tėvynę;
 Niekad neapleisiu jos...
 O už Viltinį pasiryžęs
 Aš kovoti visados.

Ad. Keraitis.

Rodos vakar tik sužydę
 Sodri birstė man takus,
 O aukštai skaisčiu saulutė
 Meiliai juokėsi dangus...
 Nuo gėlių man brankiant rasa
 Einant stačiai Nemunian,
 Meiliai taip pietų vėjelis
 Išbučiavo veidą man...

Ant smėlėto, kranto sėdint
 Žaidė lūpomis juokai.
 Čia vanduo man plovė kojas.
 Ak., tai buvo neseniai!
 Myk. Linkevičius.

LITTLE BUDDY

By Bruce Stuart

THE GOOFUS FAMILY

By H. T. Elmo

DASH DIXON

By Dean Carr

Žmonių Prietelis

Arba
Nurodymai, kaip užlaikyti savo kūno, proto ir dorovės sveikatą
Vertė Kun. Ant. M. Karužiškis

Hygiena

Hygiena pasiekia mus nuo grekų per pranešimą kalbą. Tas reiškia kad grekai, ir vėliaus pranešimai, atkreipė atkystyviausią dėmesį į tą da lyką. Žodis higiena yra tos pačios reikšmės kaip sveikata, ir paprastai aiškinama kaip sveikatos užlaikymo mezas. Mes sakome menas kadangi yra taip maža teigiamai įrodytina kaip mokslas palygintas su ta daugybe kas yra protiniai tikra šioje naudojimo auklėjimo šakoje.

Hygiena savo dalyku turi "puikiausią vaisių koki žemė iškelia savo Tvėrėjui". Nėra nieko ką mes žinome plačiaime pasaulyje įdomesnio už žmogų kaip nepadaidina butybę, ir nieko negali būti naudingesnė kaip toks žinojimas arba studijavimas kurs sieks iškelti jį pavieniai arba surinktinai. Tat auklėjimas labai priderančiai susilaukia didelės visuomeniško dėmesio dalies. Bet prie vi-

sokio auklėjimo pagrindo yra kūninė gyvybė — kūno sveikumas — sveikata, higiena. Be šio visa pastanga išauklėti yra bergėdžia. Mes neturime jokio sielos aprašymo be smegenų; jokios kūninės jėgos be kūno. Išrodyti, tat, galvojančiams vyrans ir moterims kad pirmoji mintis būtų kaip išvystyti smegenis ir kūną, o vėliaus pakreipti juos prie naudingų galių. Tačiau taip apribėjusio ta yra daugybės regejimas kad tas kas gali būti pavadinamas viso auklėjimo pagrindis, būtent, kūninė gyvybė yra dideliai nepripažinti šių dienų auklėjimo sistemoje. O tačiau mes pakilsime į mūsų žmogiškos prigimties kiltumą ir pasieksime tyresnę protinio gyvenimo atmosferą, dideliai sulys to ant kiek mes mokinsime mūsų visose mokyklose, didelio ir naudingo sveikatos mokslo ir meno. — Hygienos. — Dr. Dutton.

(Bus daugiau)

Lietuva Moderniosios Statybos Kelyje

"Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę, kurioj nuo amžių tėvai gyveno"... dainavo tautos dainius Maironis dar tais laikais, kada Lietuvos žemę try-pė svetimųjų žirgų kanopos, kada lietuvių tauta kentėjo žiaurių rusų priespaudą. Iš tikrųjų tada lietuviams buvo palikęs vienintelis atsparos taškas tėvynėje — jos žemė. Ir kas tada atskilo nuo tėvynės žemės, kas buvo išstremtas į tolimosios Rusijos užkampius ar buvo priverstas bėgti toli už jūrų ieskoti lengvesnio gyvenimo, tas nutolo nuo savo brangiosios žemės, dažnas pamiršo savo tėvų kalbą ir, kaip iškritusi plyta iš laiko ardomo namo, patl nebepakilo atgal į savo vietą... O tą žemę, kurioje gyveno nuo amžių lietuviai, pamažu užvaldydavo rusai, le-

nkai, vokiečiai ir kitoki Lietuvos parazitai. Todėl Maironis, tas didysis tautos sąmonintojas, savo dainomis teisingai umokė tautą, kad ji turi mylėti savo žemę ir niekam jos neužleisti. Šis tautos pranašo Maironio posakis didžios vertės tebeturi ir šiandien lietuvių tautai. Tai išpėjimas ir būsimoms lietuvių tautos kartoms ir lietuvių išelvėjai, kurios yra daug visuose kontinentuose. Tai savotiški lietuvių tautos politikos evangelijos žodžiai, kurių nė vienas lietuvis neturėtų pamiršti.

Laiminga tauta

Iš tikrųjų, laiminga toji tauta, kuri turi savo žemę, kitaip sakant, kuri turi savo valstybę. Savo žemę arba valstybę ar anksčiau, ar vėliau suburs savo tautą, kuri

yra išblaškyta po pasaulį, nes ji žadina kiekvieno lietuvi širdyje pasiilgimo jausmus, žadina tėvynės meilę. Ir kol tėvynės pasiilgimo jausmai mumyse gyvena, tol mes jaučiamės gyvos tautos dalimi, tol mes kovojame už savo tautos reikalus ir gerovę.

Kai šiandien mes matome savo pasaulio žyds, kaip jie savo geriausias ir darbą dirbti galinčios tautos jėgas siunčia į savo žemę — Palestiną, kaip jie milijonus pinigų skiria savo Palestinos statybai ir jos žemės išpirkimui, ir mes pagalvojame su Maironi: "Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę, kurioj nuo amžių tėvai gyvena"...

Vaizdas anų metų

Kalbant apie Lietuvą ir jos pasiektus laimėjimus atgavus nepriklausomybę, tenka prisiminti jos vaizdą iš anų metų, kada lietuviai bėgo į Ameriką (vienai slepdamiesi nuo rusų žandarų persekiojimo už tautinį darbą, kiti — geresnio gyvenimo ieskodami) ir šių dienų laisvą Lietuvą. Šių dienų Lietuva jokio panašumo nebeturi su ta Lietuva, kuri buvo prieš 30-50 metų. Nekalbant jau apie įvestą visuotinį pradžios mokslą, apie įsteigtą 9 aukštąsias mokyklas, kuriose mokosi keli tūkstančiai rinktinės jaunomės būti specialistais gydytojais, agronomais, inžinieriais, komersantais ir kitokiais naujingais kraštų žmonėmis, šių dienų Lietuva pakeitė ir kasdieną keičia savo išorinį vaizdą naujom milžiniškom valstybinėm ir privačiom statybonom, naujais fabrikais ir moderniais ūkiais. Jeigu prieš keliasdešimt metų važuodamas žmogus pro traukinio langą tematydavo tik šiandinių stogų pakrypusias linijas, tai šiandien jų vietoje mato tvarkingus ūkius, sodybas, kurių stogai toli rauduoja pro sodų žalius medžius. Jeigu Lietuvos miestai ir miesteliai buvo tik vien žydų ir kiltataučių gyvenamos vietos supleistais namais ir negristom gatvėm, tai šiandien miestus puošia dideli ir puošnūs namai, mokyklos, valdžios įstaigos, gatvės grįstos meksfaltu ir tašytais akmenimis ir apsdintos vešliais medžiais medeliais.

Atgavus nepriklausomybę
Savaime suprantama, kad šis Lietuvos vaizdo pasikeitimas įvyko per paskutiniuosius 15 metų, jau atgavus Lietuvai nepriklausomybę. Juk nebuvo ko ir laukti, kad svėlimieji Lietuvos valdovai — rusai arba 1915-18 metais okupantai vokiečiai būtų rūpinęsi Lietuvos krašto gerove. Rusams rūpėjo ši kraštą kuo daugiau sutamsinti ir sukskurdinti, kad ilgiau nepabustų lietuvių tautinė sąmonė ir ilgiau lietuviai nereiklauntų savo laisvės teisių, o vokiečiams — iššulpti paskutinius maisto ir turtų syvus "faterlandui" paedinti. To kin būdu tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę, ant ruolintos savosios žemės ir sodybų grūvėsių teko iš naujo kurti ir statyti. Ir tos kūrybos veaisiais Lietuvoje šiandien gali kiekvienas lietuvis didžiuotis.

Dabartiniu metu Lietuvoje visu tempu vyksta milžiniški žemaičių plento statybos, Joniskėlio - Pušaloto ruožo geležinkelio statybos darbai, parengiamieji šiaurės Lietuvos rajonų ant Minijos upės ir prie Rekyvos ežero elektros stočių statybos darbai, visoje Lietuvoje savivaldybių vykdomi kelių ir keliolikos km. plentų statybos linijos, Kaune — Vytauto Didžiojo universiteto klinikų, aukštesniosios technikos mokyklos, valstybinės gimnazijos, Prekybos ir Pramonės, Darbo ir kitų didžiųjų statinių — rūmų statyba. Be to, baigiama statyti paminklinė Lietuvos prisikėlimo milžiniškoji baž-

nyčia ir daug puikių privačių namų.

Svėtimai apie Lietuvą

Kai danų ir olandų turistai prieš porą metų apžiūrėjo Lietuvos "Maisto" fabrikus, didžiulius pienuos, cukraus fabrikus, pareiškė nusistebė jimą jų moderniausiu įrengimu, kuris pralenkia daug kur pačių olandų bei danų panašius įstaigas, jiems buvo atsakyta, kad Lietuva tik dabar pažėjęs imones stotasi, todėl ir žiūri, kad jos būtų moderniausios. Juk kitiems kraštams, kurie jau daug se niau turėjo panašiu fabrikų tenka juos tik uomoderninti, tobulinti, todėl jie ir nebe nauji. Taigi nenuostabu, kad daug kur Lietuva pradeda lenktyniauti su šiaurės kraštais. Ką kiti kraštai iš seniau turėjo, Lietuva dabar įsigyja moderniausiam modelyje.

Stoka propagandos

Visa bėda, kad šio Lietu-

vos progreso, kūrybos ir, apskritai, atkūtimo ir žengimo į ekonominę gerovę dažnai mes nė patys nepastebime. To priežastis — stoka propagandos, stoka tinkamos reklamos. Mat, lietuviai iš seno didelius darbus atlieka tylomis. Sakysime, kuo menkesnis Lietuvos statybos darbas Žemaičių (Kauno- Klaipėdos) plento 200 km. tiesimas už San Francisko tiltą? Tuo tarpu apie San Francisko tiltą žino visas pasaulis, o apie

Lietuvos didįjį plentą nežino net visi lietuviai. Tačiau 200 km. plento statyba Lietuvos gyvenime yra didelis kūrybos darbas. Arba, kad Sovietų Rusija, prakasė Volgos - Maskvos kanalą žino taip pat (Tęsinys 5 pusl.)

LIEUVIAI DAKTARAI

Tel. Ofiso: Res.:
LAFayette 4017 2456 W. 69 St.
Tel. namų:
HEMlock 6286

DR. A. G. RAKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 Archer Avenue
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 P. M.
Res. ofiso val.: 10-12 A. M.
& 8-9 P. M.
Trodiadieniai ir Sekmdadieniai pagal sutarti

DR. P. II. ATKOČIONAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Utarn., Ketr. ir Pėtn. 10-9 val. v.
1347 So. Halsted St., Chicago
Poned. Seređ. ir Subat. nuo 2-9 v.

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRginia 1116 4070 Archer Ave.
Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v.
Kasdien išskyrus seređą, sekmdadienį susitarus

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. Cermak Road
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare
Ketvergais pagal sutarti
2305 So. Leavitt St.
Tel. CANal 0402

DR. A. R. LAURAITIS
DENTISTAS
2423 West Marquette Road
Antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 9-12 v. ryto; 1-6 p. p. 6-9 v. v.
Šeštadieniai nuo 9 v. r. iki 1 p. p.
161 Broadway
MELROSE PARK, ILL.
Pirmadieniai ir trečiadieniai nuo 10 v. r. iki 9 val. vakaro
Šeštadieniai nuo 2 v. r. iki 9 v. v.
Sekmdadieniai pagal sutarties.

DR. C. J. SVENCISKAS
DENTISTAS
4300 So. Fairfield Avenue
OFISO VALANDOS:
10 val. ryto iki 9 val. vakaro
Sekmdadieniai ir Trečiadieniai
Pagal Sutarti

DR. A. P. STULGA
DANTŲ GYDYTOJAS
3259 S. Halsted Street
CHICAGO, ILL.
Office Hours
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sunday by Appointment

DR. STRIKOL'IS
PHYSICIAN AND SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutarti
Ofiso Telef. BOULEVARD 7820
Namų Telef. PROSpect 1930

DR. A. J. BERTASH
Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street
Ofiso Tel. VIRginia 0036
Residencijos Tel. BEVERly 8344

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 p. m.
Residencija
8839 So. Clarendon Ave.
Valandos 9-10 A. M.
Nedėliomis pagal sutarti

DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
Nedėliom ir Trečiadieniai
Pagal Sutarti

DR. A. J. SHIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4300 S. Fairfield Ave.
Tel. LAFayette 8016
VALANDOS:
2-4 popiet — 7-9 vakare
Trečiadieniai ir Sekmdadieniai
pagal sutarti

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1-3 ir 7-8
Seređomis ir Nedėl. pagal sutarti
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARds 0994
Res.: Tel. PLAns 2400
VALANDOS:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

DR. J. SHINGLMAN
K 4 TIK SUGRIZO
Medicinos Mokslo Seimo, Atlantic City
Fraktukuoja 30 metų
Reumatizmas ir širdies ligos
je Specialybė
Valandos 11-12 A. M., 2-4, 7-8 P. M.
Residencija 1638 So. 50th Ave.
Tel. Cicero 3656
Ofisas 4880 West 13th Street
Cicero, Ill.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Residencija: 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 ryto iki 3 popiet
6 iki 8 val. vakaro
Chicago lietuvų kv. Kryžians H-
goninė, kaip ją pripažino American
Medical Association ir American
College of Surgeons, yra Class A
rūšies. Tai yra, aukščiausi Ameri-
kos medikaliniai autoritetai mūsų H-
goninę priskyvė prie geriausių Ame-
rikos ligoninių. Reikals naudokite
jos patarnavimą. 3700 W. 69th St.,
tel. HEMlock 6700.

DR. CHARLES SEGAL
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
3 lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
Nedėliom ir Trečiadieniai
Pagal Sutarti

DR. A. J. BERTASH
Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street
Ofiso Tel. VIRginia 0036
Residencijos Tel. BEVERly 8344

AKIŲ GYDYTOJAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
OPTOMETRICALLY AKIŲ
SPECIALISTAS
Suvirė 20 metų praktikavimu
Mano Garantavimas
Patentinis akių stempimas, kurį
esti prielastimi galvos skaudėjimo,
svaigimo, akių spėtimimo, nervuotu-
mo, skaudimą akių karnių, atitaino
trumparegystę ir toliaregystę. Prie-
taria toliausiai akinius. Visuose atsi-
kimoose egzaminavimas daromas su
elektra, parodančią matavimus klai-
das. Specialie atyda attervpiama i
mokyklos vaikus. Krovos akys at-
taisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v.
Nedėlioj pagal sutarti. Daugely
atstikimų akys atitaisomos be aki-
nių. Kainos pigios kaip grynios.

4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Boulevard 7589

PER VIRŠ DVIDESIMT METŲ GERIAUSIA VIETA PIRKTIS PASITIKETINĄ VARTOTĄ AUTOMOBILIŲ BUVO EMIL DENEMARK, INC. ... TEN JŪS VISADA RASITE DIDELĮ PASIRINKIMĄ GARANTUOTŲ AUTOMOBILIŲ VISOKIŲ IŠDIRBYSČIŲ IR VISOKIŲ MODELIŲ, KURIŲ KAINOS PRIEINAMOS, IR KURIE UŽLAIKOMI PASTOGEJ... ATSIŁANKYK PAS EMIL DENEMARK, INC. PIRM NEGŪ PIRKSI VARTOTĄ AUTOMOBILIŲ... JO KIŲ SALES TAXŲ... MAŽAI TEREIKIA ĮMOKETI... LENGVIOS IŠLYGOS... PERKANT ANT IŠMOKĖJIMO APDRAUDA DYKAL.

EMIL DENEMARK, Inc.

Buick - Cadillac - LaSalle

3860 Ogden Ave. Tel. Crawford 4100

Naudokitės patarnavimu tų daktarų, dentistų, advokatų ir biznie-rių, kurių skelbimus matote DRAUGE.

Teismas svarsto Crown Point vedybas. Anton Mankuski, 51 m. amž., 2907 Lowe ave. (dešinėj aukščiau) — vyras; Lena Satekes, 26 m. amž., 2901 Emerald ave., divorsininkė (kairėj) — jo žmona. A. Mankuski Leną patraukė į teismą už tai, kad, sako, nugirdžiui jį nusivėžė į Crown Point ir ten su juo susituokus. Apačioj dešinėj vienas Crown Point justice of the peace H. T. Minas, kuris atlikęs vedybų ceremonijas.

PAMINKLAS KAIMO "DARAKTORIUI"

Rusų spaudos laikais, o taip pat ir spaudos draudimo metu, kada lietuviškas spaudintas žodis buvo visiškai suvaržytas, kada už kiekvieną lietuvišką raidę buvo piekiama bizūnais ir nagaičomis, vis dėl to atsirado žmonių, kurie to nepabijoję ir uoliai stoji ginti lietuviško žodžio ir lietuvišką spausdinto rašto. Kaimuose pradėjo veikti slaptos mokyklos, kurias šiandien prisiminus kažkaip darosi liūdna ir skaudu. Nebuvo tos mokyklos tokios kaip dabar, nebuvo ten suolų, bet buvo mokytojų, kurie lyg pamokslininkai — skiepijo lie-

tuvikų širdyse tėvynės meilę. Liaudis — atspariausias Lietuvos elementas. Ji trokšdama mokslo, pati susirado tuos mokytojus, kurie paprastai buvo vadinami "daraktoriais". Jais buvo kiek pamokyti kaimo žmonės. Jie eidavo iš kaimo į kaimą ir slapta vaikus mokė skaityti elementorių. Ne vienas toksai kaimo "daraktorius" buvo caro žandarų suimtas ir ištremtas į Sibirą. Šiuo metu kartą apie kaimo "daraktorius" mažai ką ir nežino, tačiau senesnioji juos puikiai atmena. Šiomis

LIETUVA MODERNIOSIOS STATYBOS KELIJE

(Atkelta iš 4 pusl.)
visas pasaulis, o kad pradėtos statyti didžiulės elektros stotys šiaurės ir vakarų Lietuvai apšviesti — nežino net visi lietuviai. Čia kalti patys lietuviai, kad jie nemoka tinkamai informuoti ir informuoti apie Lietuvą. Tikrai, kai atvyksta į Lietuvą amerikiečių ekskursijos aplankyti savo tėvynės, išplečia akis ir stebisi Lietuvos pažanga, stebisi Lietuvos augimu, stebisi jos kuklia darbo energija ir pasiryžimu.

Lietuviai pasižymi darbštumu

Juk, rodosi, kaip tenka iš spaudos matyti, lietuviai visame pasaulyje pasižymi darbštumu, ištvėringumu ir gabumais. O šiandien lietuviai nebe naujokai ir sporto, aviacijos, išradimų, mokslo ir kitose srityse. Šiose visose srityse pasiekti laimėjimai teikia pasigerėjimo ir garbės visai tautai. Todėl kiekvieno lietuviu, kur jisai begyventų, pareiga yra kuodangiausia prisidėti prie savo tėvynės ir savo tautos sūnų laimėjimų propagavimo. O šiandien vi-

dienomis keliolika inteligentų nutarė savo mokytoji — "daraktoriui" pastatyti paminklą. Jis bus pastatytas dideliam švietėjui Kazimierui Jagaičiui. Šis slaptasis liaudies mokytojas vaikščiodavo iš kaimo į kaimą ir išmokė šimtus vaikų. Mirė jis sulaukęs gillos senatvės. Ne kartą Jagaičinas smarkiai nukentėjo ir nuo vietos rusų žandarių. Šio paminklo projektą jau padarė skulptorius Menčinskas. Šis bus padarytas iš balto dirbtinio marmuro. Apatinėje paminklo dalyje bus nemažas baldelis, kuriame bus elementorius ir vienas vaizdas kaip senukas su knygomis keliauja iš kaimo į kaimą šviesi liaudies. Viršutinėje paminklo dalyje bus padėtas toksai užrašas: "Kazimierui Jagaičiui, tauriam ir garbingam kaimo daraktoriui". Paminklas bus pastatytas Mažeikių apskr. Knibiškių senose kapinėse. Tai bus bene pirmūninis paminklas tokiam slaptam kaimo mokytojui. Statyba prasidės dar šią vasarą.

Co. krantuvės, 214 S. State st., sklepe užvakar buvo kilęs gaisras, dėl kurio keletą valandų buvo sulaukytas visoks gatvėse judėjimas. Nuostolių padaryta \$10,000 sumai.

— Tas, kuris neturi būdo, yra ne žmogus, o daiktas.

Chamfort

Kiekvienam žmogui pasitaiko laimė, bet jos neįgyja, jei prie jos nebūna prisirengęs.

CHRYSLER ANT OGDEN AVE. FABRIKO DYLERIO PERTAISYTI IR GARANTUOTI VARTOTI KARAI

MATYKIT ŠIUOS KARUS
Chrysler Dylery
3910 OGDEN AVE.
ARTI CRAWFORD

PLYMOUTH '37 5-pas. de luxe tour. Sedan — vartotas	595
PLYMOUTH '35 5-pas. de luxe tour. Sedan	365
PLYMOUTH '34 5-pas. de luxe tour. Sedan	265
OLDSMOBILE '36 5-pas. de luxe tour. Sedan	545
DODGE '35 5-pas. de luxe tour. Sedan	465
DODGE '35 5-pas. de luxe tour. Sedan	345
CHEVROLET '36 5-pas. de luxe tour. Sedan	465
CHEVROLET '34 5-pas. de luxe tour. Sedan	285

ATDARA VISĄ DIENĄ SEKMADIENIAIS

FORD '36 5-pas. de luxe tour. Sedan	395
DE SOTO '36 5-pas. de luxe tour. Sedan	495
CHRYSLER '36 5-pas. de luxe tour. Sedan	545
CHRYSLER '35 Airflow 6-p. de luxe tour. Sedan	475
TERRAPLANE '36 5-pas. Sedan, pilnai įrengtas	495
HUDSON '36 5-pas. Sedan, tour, pilnai įrengtas	595
Vartotas PACKARD '37 6-cyl. 5-pas. de luxe tr. Sedan	835
FORD '35 de-luxe Coupe	295
NASH '36 5-pas. de luxe Sedan	525

Jūsų karas kaip įmokėjimas. Balansas 12—24 mėn 90 Dienų Garantija. 30 Dienų Vazinėjimo Išbandymas \$5 ŽEMAI ĮMOKANT, KAIP

Chrysler Dylery
TAIPGI
FINANCE CO.
3910 Ogden Avenue

CHICAGOJE

Pirma Sudavė Per Veidą, Paskui Atėmė Pinigus

Per holdapą Tower Finance corporation, 806 W. 64 st., plėšikas pareikalavo kasininkės Helen Kadzewick, 7000 So. Talman ave., kad atidarytų saugiamąją dėžę. Kai Kadzewick atsakė, kad nežinanti kombinacijos, plėšikas jai kirtė į veidą. Paskui mendozė M. Mason priverstė dėžę atidaryti ir pagrobęs \$350 pabėgo.

Gaisras Vidurmiesty

Pačiame biznio centre, vidurmiesty Newart Clothing

Urba Flower Shoppe
4180 Archer Avenue
Gėlių Mylėtojai — Vestuvėms — Bankietams — Laidotuviams — Papuošimams.
Phone LAFAYETTE 5500

Valgių Gaminimas ir Namų Prižiūrėjimas

Didelė 223 puslapių knyga su naujausiais receptais įvairių valgių gaminimui, pyragų pajų ir duonų kepimui; įvairių konservų ir preservų darymai, paukštienos kepimui ar virimui, daržovių ir vaisių užlaikymai, ir tt. Taipgi yra visokių naudingų patarimų šeiminiškėms.

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO, ILL.
KAINA SU PERSIUNTIMU \$1.10
RAŠTINĖ \$1.00

Pranešimai

TOWN OF LAKE. — Lėb darių Sąjungos pirmos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 23 d., 7 val. vakare, parapijos svetainėje. Kviečiame visas nares ir narius atsilankyti. Turime tinkamai prisirengti prie paskutinio šia vasarą pikniko, kuris įvyks rugsėjo 5 d., Lėb darių ūkyje. Taipgi nepamirškite atsivesti naujų narių.

Valdyba

TOWN OF LAKE. — Šv. Pranciškaus Rėmėjų 3 skyr. mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 23 d., 8 val. vakare, parapijos svetainėje. Kviečiame visas nares ir narius atsilankyti. Turime tinkamai prisirengti prie seimo, kuris įvyks rugsėjo 26 d. Valdyba

Šiandien Pamaldos Už a. a. Vladislovą Lipnicką

Vienų metų mirties sukakusių pamaldos už a. a. Vl. Lipnicką įvyksta šiandien Šv. Jurgio parap. bažnyčioj 7:30 val. ryto.
A. a. Vl. Lipnickas gimęs Lietuvoje ir atvežtas į Ameriką vienu metų amžiaus. Praeitais metais mirties angelas jį išplėšė iš gyvųjų tarpo, sulaukusį vos 23 m. amžiaus.

NAUJAS GIESMYNĖLIS

Žodžius ir melodijas parašė Seirijų Juozas.
I dalis — Adventinis ir Kalėdinės giesmės, harm. J. Žilvičius. 34 giesmės 50c
II dalis — Gavėnios ir Velykų giesmės, harm. Al. Kačanauskas. 30 giesmės 50c.
III dalis-a) Gegužės mėn. giesmės, harm. Al. Kačanauskas. 28 giesmės 35c
III dalis-b) — Švenč. Sakramento giesmės, harm. Al. Kačanauskas. 9 giesmės 15c.
III dalis-c) — Birželio mėnesio giesmės, harm. Al. Kačanauskas. 36 giesmės 50c.
IV dalis-a) — Giesmės Dievą, harm. Al. Kačanauskas. 18 giesmių 25c.
"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO, ILLINOIS

Žmonai Sakė Einąs Į Darbą, O, Ištikrųjų, Ejo Vogti

Per šešis mėnesius L. Marshall, 4305 Hirsch st., žmonai sakė, kad kiekvieną naktį jis einąs į darbą. Esą, naktinis dažytojas (pentonių). Bet už

vakar naktį detektyvų biuro jo žmona sužinojo, kad kas naktį jis eidavo ne dirbti, bet vogti. Suimtas Marshall policijai prisipažino apvogęs daugelio naujų pašto dėžučių ir išmainęs rastus laiškuose money orderius \$75 sumai.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai aukščiausias rūšies paminklų ir grabnamų
Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj
Suvirš 50 metų prityrimo
Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigus
Mes atlikome darbą daugeliui žymenių Chicago Lietuvos
527 NORTH WESTERN AVENUE
ARTI GRAND AVE.
Telefonas SEEley 6103
CHICAGO, ILL.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS.

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ DYKAI KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

- S. P. Mažeika** 3319 Lituania Ave. Phone YARds 1138-1139
- A. Masalskis** 3307 Lituania Ave. Phone BOUlevard 4139
- A. Petkus** 1410 So. 49th Ct., Cicero Phone Cicero 2109 6834 So. Western Ave. Phone GROvehill 0142
- S. M. Skudas** 718 West 18th Street Phone MONroe 3377
- I. J. Zolp** 1646 West 46th Street Phone BOUlevard 5203-5566
- Juozapas Eudeikis** IR 4704 So. Western Ave. TEVAS Tel. VIRginia 0883
- P. J. Ridikas** 3354 So. Halsted St. Phone BOUlevard 4089
- Lachawicz ir Sunai** 2314 West 23rd Place Phone CANal 2515 Skyrius 42-44 E. 108 St. Phone PULLman 1270
- J. Liulevičius** 4348 So. California Ave. Phone LAFayette 3572

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
SENIASIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Telefonai YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visoje Chicagos dalyse
Klauskite mūsų Lietuvos radio programų Pirmadienio vakarais, 10:00 val. vakaro iš W. H. F. C. stoties (1420 K.) — Pranešėjas P. BALTIMERAS

MRS. A. BITTIN
PAMINKLŲ IŠDIRBĖJAI
Dabar siūlo didžiausias paminklų vertes. Didelis pasirinkimas paminklų visokių akmenų ir madų. Kainos nuo \$15.00 ir auk. Atsakantis darbas
3956 West 111th St.,
Telefonas BEVerly 0005
skersai Šv. Kazimiero kapinių vartų.

